

מחוז צפון

מוזיאון אסירי המחתרות – עכו

פרטי מסלול

חבל ארץ: מישור החוף הצפוני

אורך המסלול: 4 שעות פעילות

נקודת התחלה: משטרת עכו

נקודת סיום: נקודת הפריצה לכלא עכו

עונה מומלצת: כל השנה, מומלץ במיוחד בשבוע של י"ב בטבת – יום הנצחה לזיבוטינסקי

מגבלות: אין

דרגת קושי: מיועד לכולם

נגישות: נגיש

ציוד מיוחד: חולצה לבנה לטקס

אתרים בתשלום: [מוזיאון אסירי המחתרות](#)

סיור מודרך בתאום מראש.

"אוהב אני את עמי ואת ארץ ישראל: זה היאני מאמין שלי, זו מלאכת חיי, ואין לי צורך עוד בשום דבר בעולם" (זאב זיבוטינסקי)

מוזיאון אסירי המחתרות בעכו מתוך [ווקיפדיה](#), צילום ד"ר אבישי טייכר

רעיון מרכזי

באביב 1920, פרצו מאורעות [מאורעות תר"פ](#) כחלק מחגיגות "נביא מוסא". במאורעות בירושלים נספו שמונה יהודים ולמעלה מ-200 נפצעו.

בטרם פרצו המאורעות יזם זיבוטינסקי, אירגן והפעיל יחד עם [פנחס רוטנברג](#), כח המגן העברי שהגן על הישוב היהודי בירושלים. בעקבות זאת נאסר זיבוטינסקי יחד עם 19 מחברים מכח ההגנה בכלא עכו, לאחר שדרש להצטרף לחברי ההגנה שהבריטים אסרו. הסיור בעכו יתמקד בביקור בכלא עכו ויצג את סיפור האסירים היהודיים עולי הגרדום והפריצה לכלא עכו, ישתקף את רוח המחתרות ובדמותו של זיבוטינסקי ופועלו בתקופה זו.

תיאור ההליכה במסלול

נתחיל במשטרת עכו- מבנה המשטרה הבריטית (1) ברחוב ההגנה 16. משם נלך דרומה לאורך הטיילת. נעצור באנדרטה לפריצה לכלא עכו (2) ברחוב ההגנה, טיילת שרון. נמשיך בהליכה קצרה דרומה ונחצה את הכביש למוזאון אסירי המחתרות (3) רחוב ההגנה 10, לאחר ביקור באגף זיבוטינסקי וסיור במוזאון, נצא מזרחה לכיוון מסגד אל ג'זאר ונפנה ימינה למקום הפריצה לכלא עכו (4) רחוב פורצי המבצר. נסיים את סיורינו ונפנה לשוק העיר(5) להפסקה ולהפוגה.

מפת המסלול מתוך גוגל המפות שלי

תיאור האתרים במסלול:

משטרת עכו- מבנה המשטרה הבריטית (1) של היום ממוקמת בתוך מבנה של **מצודת טיגרט** מימי שלטונו של המנדט הבריטי בא"י. המצודות נקראות על שמו של המתכנן סר **צ'ארלס טגארט**. כדוגמתה רבות פזורות במקומות שונים ברחבי הארץ, אלה הוקמו בנקודות אסטרטגיות לאורך גבולות המנדט בא"י דרכים וצמתים מרכזיים.

האנדרטה ללוחמי אצ"ל ולח"י (2) מעצבת בצורת לפיד-אש ההופך לדמות אדם הפורץ את חומת הכלא. האנדרטה הוקמה להנצחת שמותיהם של לוחמי האצ"ל והלח"י שהשתתפו בפריצה לכלא עכו ב-4 במאי 1947.

מוזיאון אסירי המחתרות(3)

מבנה מרשים שנבנה בתקופה העות'מאנית על מסד מבצר צלבני בעת שלטון הבריטים בארץ הוא שימש כבית סוהר מרכזי, בו נכלאו אנשי המחתרות "ההגנה", האצ"ל ולח"י וחלקם אף הועלו ל**ג'רדום**. זאב ז'בוטינסקי אף הוא נכלא במצודה, לאחר כליאתו הובאו לכאן אסירים רבים ממחטרות האצ"ל, ההגנה והלח"י. רבים מהם סבלו תנאים קשים ועברו חקירות צולבות. היום פועל במקום המוזיאון המספר את המאורעות ההיסטוריים שהתרחשו במקום, וממחיש את חיי אסירי המחטרות ואת הפריצה לכלא של אנשי האצ"ל לשחרור האסירים היהודים. 27 אסירים שוחררו, מהם 20 מאנשי האצ"ל ו-7 מאנשי הלח"י 9 לוחמים נהרגו וחמישה נפלו בשבי במהלך הפעולה.

נקודת הפריצה לכלא עכו (4) נמצאת ברחוב פורצי המבצר, במקום בו פרצו חברי אצ"ל את חומת כלא עכו ב-4 במאי, 1947. למרות הכנות הלוגיסטיות למבצע שהיו מסובכות ביותר, בשל מורכבות הפעול המשיכו חברי האצ"ל לתכננה ולבסוף גם להוציאה לפעול. בפעולה זו נמלטו אסירים רבים שהיו כלואים בו, בהם 27 אסירי אצ"ל ולח"י ו-180 אסירים ערבים.

לפעולה זו כמו אחרות הייתה השפעה משמעותית מבחינה מורלית היישוב העברי בארץ ישראל ועל המאבק להקמת המדינה. זו פגעה קשות ביוקרת הבריטים בעולם ותרמה בין השאר להחלטתה של **ועדת אונסקופ**, על סיום המנדט הבריטי בארץ ישראל

מקום פעילות	נושא הפעילות	תיאור הפעילות	דגש מיוחד	הערות	זמן	ציוד מיוחד
משטרת עכו (1) יציאה למסלול	סיפור המשטרה הבריטית	הסבר קצר דף משימה: משטרת עכו – מצודת טיגרט (1)	הוראות ביטחון ובטיחות	נקודת יציאה להליכה לאורך חוף עכו	10 דקי	הליכה לאורך החוף מים כובע

כלי כתיבה	25 דק'	תיאור הפריצה מוזכר גם בסיור במוזאון		דף משימה – שאלות חקר אנדרטה לפריצה (2)	סיפור הפריצה לכלא עכו	אנדרטה לפריצה לכלא עכו(2)
טקס כיתתי קצר	30 דק'	אפשר להוסיף תחנות או לארגן הצגה, מתוך: מידע נוסף ורעיונות לפעילות על זאב ז'בוטינסקי	יש להגיע כ-15 דקות לפני תחילת הסיור הסיור מודרך ומלווה בסרטונים	תחנות בנושא מורשתו של זאב ז'בוטינסקי תחנות בחיי	אגף ז'בוטינסקי	מוזאון אסיירי המחתרות(3)
	60 דק'		הסיור במוזאון מודרך		סיור בתצוגת המוזאון	
	10 דק'		אין אפשרות לקיים מעגל שלי"ח במקום			מקום הפריצה(4)
כסף לקניות	30 דק'		אין באזור מזון כשר	הפסקה וארוחת צהריים בשוק עכו	הפוגה	שוק עכו (5)
	30 דק'	אפשר לבחור נושאים שונים למעגל שלי"ח לפי אופי הקבוצה אפשרי על חומות העיר או במקום מתאים לפי בחירת המורה.		הגותו של ז'בוטינסקי התייחסות לבני הנוער ולהשפעתם על החברה	מעגל שלי"ח בנושא מנהיגות על פי זאב ז'בוטינסקי	סיכום

- אפשר לשלב ביקור במוזאון המחתרות בסיור המהפך הציוני במישור החוף – אחריותנו על הארץ.
- יש לקיים טקס קצר בתחילת הפעילות על ז'בוטינסקי או בסופה.

[העשרה למורה: משנתו של ז'בוטינסקי, אריה נאור](#)

דף משימה: משטרת עכו – מצודת טיגרט (1)

בשנת 1936, עם פרוץ פרעות תרצ"ו - _____, החל המון ערבי מוסת מהעיר יפו בהתקפות ברחובותיה היהודיים של תל אביב. בדרכם, חלפו בתחנת שיטור והרגו שוטר בריטי בשם _____. בגלל הדרכים המשובשות, לא הצליחו הבריטים להגיע לזירה ברכבים המשוריינים שלהם.

הבריטים הבינו כי עליהם לבנות מצודות שליטה ושיטור. הבריטים פנו ל _____, והוא תכנן ובנה מצודות משטרה. ה _____ מיקם את התחנות בנקודות שולטות לצד דרכים חדשות וסלולות. בארץ נבנו _____ מצודות בין השנים 1938-1942.

מבנה ה _____ מרובע והוא בעל חצר פנימית ובעל שני צריחים שבהם חרכי ירי צרים. החצר הפנימית מובילה אל תאי _____ ואל פתח יציאה לרכבים או לסוסים.

בסיום השלטון הבריטי, הוסבו תחנות רבות לתחנות משטרה ולמחנות צבא, כך גם המבנה שלפנינו. מיקומו נועד להגן על הכניסה הצפונית לעיר העתיקה, והוא משמש כוח עתודה לכלא עכו. כמו כן, הוא חולש על הדרך _____ לעכו.

בנק מילים: צארל"ס טיגרט, השלטון הבריטי, תומס פור, תרצ"ט, טיגרט, צפונית, 55, מעצר
היכן ראייתם או שמעתם שיש מצודות טיגרט נוספות? _____

אנדרטה לפריצה (2)

התבונן באנדרטה ורשמו פרטים אלו:

מהו הציטוט החקוק על האנדרטה? _____

מי אמר אותו? _____

מה משמעותו לדעתך? _____

כמה שמות לוחמים מופיעים על האנדרטה? _____

לפי מה הם מחולקים? _____

מה מסמל בעיניך מבנה האנדרטה? _____

משימה קבוצתית: עליכם להצטלם על רקע האנדרטה.

תמונות

משטרת עכו כיום מתוך [ויקיפדיה](#)

אנדרטה לפריצה לכלא עכו מתוך [ויקיפדיה](#)

